

Aan

Ministerie van Sociale
Zaken en
Werkgelegenheid

Van

Expertisecentrum TKP

Kopie aan**E-mail**

Expertisecentrum@tkppensioen.nl

Datum

12 februari 2021

Kenmerk**Onderwerp**

Reactie internetconsultatie
Wet toekomst pensioenen

Bijlage(n)**Aantal pagina's**

6

Introductie

Graag wil TKP met deze reactie op het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen bijdragen aan het succes van het nieuwe pensioenstelsel. We staan voor de grootste hervorming van het pensioenstelsel ooit. Een hervorming waarbij pensioenuitvoeringsorganisaties een belangrijke rol hebben bij de daadwerkelijke invoering.

Drie kernpunten

Als pensioenuitvoeringsorganisatie (puo) focussen we in onze reactie op uitlegbaarheid en uitvoerbaarheid. Wij zien dit als twee van de belangrijkste randvoorwaarden bij de hervorming van het pensioenstelsel. Daarom zijn we ook blij te zien dat in de memorie van toelichting (MvT) beide randvoorwaarden regelmatig genoemd worden en soms zelfs ten grondslag liggen aan bepaalde uitwerkingen. We kiezen er bewust voor te reageren vanuit ons perspectief als puo, en zo aanvullend te zijn op de vele andere perspectieven. Vanuit die focus beperken we ons in deze reactie op drie kernpunten die we mee willen geven:

1. Schep duidelijkheid – maak keuzes
2. Erken de spanning tussen transparant en uitlegbaar
3. Geef de Wpc-evaluatie de verdiende aandacht

Aandacht rol puo

Aanvullend op onze drie kernpunten vragen we hier graag nog aandacht voor de rol van de puo. Het valt ons op dat de MvT maar één keer de puo's noemt. We begrijpen dit vanuit het idee dat de verdere uitwerking van de nieuwe pensioencontracten een samenspel is tussen sociale partners en pensioenuitvoerders. Waarbij puo's als verlengstuk van pensioenuitvoerders worden gezien. Maar wij denken dat aparte aandacht voor de belangrijke rol van puo's in de komende jaren én voor het vroegtijdig consulteren van puo's bij

---

Behoort bij memo van
12 februari 2021

Kenmerk

---

besluitvorming op zijn plaats is. Zij zijn immers de partij die de nieuwe contracten daadwerkelijk moeten uitleggen en moeten uitvoeren. En hierdoor bij uitstek ook in staat om input te leveren op de twee randvoorwaarden uitlegbaarheid en uitvoerbaarheid.

Kernpunt 1 – Schep duidelijkheid – maak keuzes

De MvT stelt dat de sociale partners hun keuzes voor de nieuwe pensioenregeling vooraf moeten toetsen aan uitlegbaarheid. Ook moeten hun contractkeuzes volgens de MvT leiden tot herkenbare en herleidbare uitkomsten. Wij onderschrijven dit volledig. Wij zien deze uitgangspunten echter niet altijd terug in het consultatiedocument. In onze ogen kunnen en moeten op diverse onderdelen duidelijker keuzes gemaakt worden.

Verschillen contracten vervagen

Gebrek aan helderheid begint feitelijk al op het niveau van onderscheid tussen de twee contracten. Bij het pensioenakkoord in 2019 was er nog sprake van een duidelijke tweedeling tussen een contract met beperkte risicodeling (WVP) en een contract met uitgebreide risicodeling (NPC). Maar inmiddels lijken de twee contracten steeds meer op elkaar. Bijvoorbeeld omdat aan de WVP optionele collectieve elementen worden toegevoegd. Terwijl het NPC juist steeds meer individuele kenmerken krijgt. Doordat de twee contracten steeds meer op elkaar gaan lijken, neemt de toegevoegde waarde – ook voor uitlegbaarheid – van twee ‘verschillende’ contracten af. Wij pleiten daarom terug te gaan naar het oorspronkelijke uitgangspunt van twee duidelijk te onderscheiden contractvormen.

Keuzes binnen de contracten

Ook binnen contracten zien we dat soms geen echte keuzes worden gemaakt. Hierdoor hebben sociale partners en pensioenuitvoerders vaak verschillende mogelijkheden om een eigen invulling te geven aan de pensioenregeling. Werknemers die van werkgever wisselen krijgen zo te maken met pensioenregelingen die net weer even anders werken. Dat zorgt bij werknemers voor onduidelijkheid en onzekerheid over het systeem. Zeker in een wereld met een hoge arbeidsmobiliteit – dus veel wisselingen van werkgevers en pensioenregelingen – is dit naar onze mening ongewenst. Naast dit aspect van uitlegbaarheid werkt het ook kostenverhogend. Vanuit het perspectief van een *multiclient* puo als TKP gaat het immers ten koste van de – met herhaalbare uitvoeringsprocessen – te behalen efficiencywinst.

Behoort bij memo van
12 februari 2021

Kenmerk

Hieronder geven we zes concrete voorbeelden van elementen uit de wet waar volgens ons meer eenduidigheid gewenst en mogelijk is.

1. Beschermingsrendement NPC: Hiervoor reikt de wet twee methodes aan. Wat ons betreft moet de wetgever één van beide methodes kiezen en voorschrijven. Waarbij vanuit uitlegbaarheid de theoretische benadering logischer is. Die past immers beter bij het karakter van het NPC, waarbij geen sprake meer is van 'eigen' beleggingen.
2. Spreads resultaten: Ook voor spreiden biedt de wet twee mogelijkheden: de dakpanvariant en geheugenloze variant. Wij pleiten voor één methode van spreiden. Waarbij in onze ogen de geheugenloze variant beter uitlegbaar en uitvoerbaar is.
3. Optionele elementen WVP: Maak de optionele elementen niet optioneel voor de sociale partners. Elementen horen wel óf niet bij de WVP. Dit helpt ook bij een – in onze ogen wenselijk – scherper onderscheid tussen de twee typen contracten.

De solidariteitsreserve past in onze ogen bijvoorbeeld vanuit uitlegbaarheid niet bij de WVP. Zeker niet als deze wordt gevuld vanuit het 'gemiddelde rendement van alle individueel belegde vermogens', zoals in de wettekst staat. Door verschil in leeftijd en beleggingskeuzes beleggen deelnemers binnen de WVP immers op totaal andere manieren. Bovendien moeten voor het vullen van de solidariteitsreserve beleggingen worden verkocht bij de persoonlijke pensioenvermogens en aangekocht bij de solidariteitsreserve. Dit leidt tot grotere complexiteiten en hogere kosten.

Het breder delen van micro-langleven achten wij juist wel wenselijk binnen de WVP. Anders wordt mogelijk de huidige situatie voortgezet waarbij er bij aanvang te weinig pensioengerechtigden zijn om dit risico collectief te delen en moet dit worden verzekerd bij een verzekeraar. Dat verhoogt de complexiteit en de kosten.

4. Risicodeling biometrische risico's: Hiervoor worden zowel bij het NPC als bij de WVP meerdere mogelijkheden benoemd. Bijvoorbeeld via gerichte toedeling of via de solidariteitsreserve. Wij zien graag dat hier duidelijke keuzes worden gemaakt.

Behoort bij memo van
12 februari 2021

Kenmerk

---

5. Huidige FTK: Wij zien dat de wettekst nog verschillende mogelijkheden biedt om het huidige FTK in stand te houden. Volgens ons is het - vanuit uitlegbaarheid en uitvoerbaarheid – juist wenselijk om zoveel mogelijk over te gaan naar de nieuwe contracten. Dit betekent bijvoorbeeld dat het voor gesloten pensioenfondsen ook mogelijk moet worden gemaakt om oude aanspraken en rechten om te zetten naar pensioenvermogens. Waarbij we begrijpen dat andere overwegingen, bijvoorbeeld welvaartswinst, een rol kunnen spelen om het huidige FTK wel in stand te houden.

Daarnaast pleiten wij ervoor dat aankoop van een vastgestelde uitkering bij de WVP niet binnen een FTK-omgeving kan gebeuren, maar wordt nagebootst in een nieuwe omgeving.

6. Lapmiddelen NP: Er is voor gekozen de dekking van het nabestaandenpensioen op risicobasis te financieren. Dat betekent dat deze dekking bij uitdiensttreding vervalt. Vervolgens biedt de wettekst allerlei mogelijkheden om de dekking toch voort te zetten. Vanuit uitvoerbaarheid en uitlegbaarheid is het wenselijk dat er niet teveel verschillende – en ook nog eens combineerbare – mogelijkheden zijn. Zoals het navraag moeten doen bij de achterblijvende partner of de deelnemer al ergens een andere baan/dekking had.

Kernpunt 2 – Erken de spanning tussen transparant en uitlegbaar

Het vertrouwen in het huidige pensioenstelsel is laag. Om dit vertrouwen te verhogen, is transparantie een doel van het nieuwe pensioenstelsel. Daarom zegt de MvT dat we het volgende **moeten** communiceren:

De pensioenuitvoerder wordt verplicht om deelnemers te informeren over de premie, de bestemming daarvan voor de eigen opbouw en de gemeenschappelijke solidariteitsreserve, de toe- of afname van het voor het pensioen gereserveerde vermogen, stortingen en onttrekking aan dat vermogen, de toedeling van beleggingsresultaten en de overige resultaten.

De specifieke invulling van de informatieverplichtingen wordt in lagere wetgeving nader bepaald. En daar willen we graag aandacht voor vragen.

Uitleg stelsel vraagt om details

We onderschrijven het belang om over deze elementen te communiceren. Laat je elementen weg, dan ontstaat het risico dat deelnemers het verkeerd begrijpen.

Behoort bij memo van
12 februari 2021

Kenmerk

Dat bleek ook uit eigen onderzoek onder deelnemers. Pas toen we inzicht in de geldstromen van en naar de solidariteitsreserve gaven, begrepen deelnemers dat ze niet individueel, maar collectief risico's delen.

Vershil in informatiebehoefte

Niet iedereen zit direct op alle uitleg te wachten. Deelnemers zijn verschillend, met allemaal een eigen informatiebehoefte. Uit deelnemersonderzoeken blijkt dat een groot deel van de deelnemers zich vooral de vragen stelt *Hoeveel krijg ik later?* en *Wanneer krijg ik dat?*. Er is dus een verschil tussen wat de wetgever vanuit het oogpunt van transparantie wil en wat de werkelijke vragen van de deelnemers zijn. Dat brengt het risico op overkill aan informatie mee. Gevolg: deelnemers haken vroegtijdig af. We zagen dit ook terug in de resultaten van ons onderzoek. Hoe meer details we over bijvoorbeeld risicodeling geven, hoe meer (negatieve) vragen het oproept.

Worstelen met een dilemma

We zien dat wij niet de enige zijn die met het dilemma worstelen van enerzijds transparant willen zijn en anderzijds niet willen afschrikken met (ongevraagd) te veel details. Minister Koolmees zei tijdens het jaarcongres van Pensioen Pro nog: 'We moeten ook niet over de solidariteitsreserve gaan communiceren. [...] Wat onder de motorkap gebeurt is voor de deelnemer minder relevant'. Een uitspraak van de minister die dus haaks staat op de genoemde passage uit de MvT. Daar staat juist dat we er wel over **moeten** communiceren.

Niet verplichten

Onze conclusie is dat communicatie over het nieuwe stelsel en de details van de eigen regeling complex is. Gelijktijdig is het noodzakelijk hierover te communiceren, maar we zien de risico's van een verplichting dit heel proactief te doen. Wij adviseren meer op maat gemaakte en gelaagde communicatie. Als een deelnemer geïnteresseerd is in de werking van het stelsel, moet hij die informatie kunnen zoeken en vinden. Maar bij de eerste activatie willen we graag 'slechts' kunnen beginnen met 'dit is wat je krijgt' en 'je krijgt het vanaf'.

Kernpunt 3 – Geef de Wpc-evaluatie de verdiende aandacht

Wij juichen het toe dat bij het wetsvoorstel toekomst pensioenen verschillende onderwerpen in samenhang worden behandeld en in werking treden. Zoals het nabestaandenpensioen en de uitkomsten van de evaluatie van de Wet verbeterde premieregeling. Ook de uitkomsten van de evaluatie van de Wet pensioencommunicatie (Wpc) leiden nu tot voorstellen. Begrijpelijk, want juist nu alle pensioenregelingen gaan wijzigen is het belangrijk na te denken over hoe pensioenuitvoerders deelnemers informeren. Alleen willen we hier graag een

Behoort bij memo van
12 februari 2021

Kenmerk

---

uitzondering zien, en de verwerking van de Wpc-evaluatie niet onder de paraplu van de Wet toekomst pensioenen voegen.

Pensioencommunicatie in separate wetgeving

Pensioencommunicatie is een breed en belangrijk onderwerp, dat los staat van de stelselherziening. Dit onderwerp mag niet ondersneeuwen bij alle andere thema's die in het wetsvoorstel toekomst pensioenen worden aangeraakt. Daarom pleiten we voor een separaat wetsvoorstel om de wetswijzigingen op basis van de Wpc-evaluatie in te vatten. Pensioencommunicatie krijgt zo de verdiende aandacht en bovendien zorgt dit ervoor dat goede pensioencommunicatie niet afhankelijk wordt van de snelheid waarmee de wetgeving in het kader van de stelselherziening wordt behandeld en in werking treedt.

Van verstrekken naar beschikbaar stellen

Graag geven we een voorbeeld van wat ons betreft niet mag blijven liggen. In onze visie moeten pensioenuitvoerders op grond van toekomstige aanpassingen – op basis van de Wpc-evaluatie – kunnen volstaan met het beschikbaar stellen van veel informatie die nu nog 'verstrek' moet worden. Zij moeten dan ook de vrijheid hebben veel beperktere – gerichte en eenvoudige – informatie daadwerkelijk te verstrekken. Informatie die deelnemers activeert om in de Mijn omgeving het volledige informatie-aanbod te bekijken én mijnpensioenoverzicht.nl te raadplegen om inzicht te krijgen in de eigen pensioensituatie.

Daarnaast is het goed ook integraal te kijken naar de rol van de pensioenuitvoerder, de werkgever en de overheid als het gaat om communicatie over pensioenvoorzieningen in de brede zin van het woord, zodat de rollen op elkaar aansluiten en mogelijk elkaar versterken.